

Rapport fra gjennomgang av saksbehandling og økonomi - drift Vertshuset.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

25.02.2016

Saknr

02/16

Saksbehandler Arvid Hanssen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 15/62 - 12

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget legger saken frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret er kritisk til tidligere rådmanns brudd på habilitetsbestemmelser og involvering i prosesser i forbindelse med etablering av ny drift i Vertshuset etter at formannskapet overtok det formelle ansvaret.
2. Kommunestyret er kritisk til utilstrekkelig politisk styring etter at formannskapet og ordfører overtok ansvaret for gjennomføring av etablering av ny drift i Vertshuset.
3. Kommunestyret ber rådmannen påse at alle avtaler mellom kommunen og driver av Vertshuset avklares og dokumenteres.

Vedlegg

Revisjonsundersøkelse om Vertshuset.

Saksutredning

Kontrollutvalget diskuterte økonomi og formaliteter knyttet til saksbehandlingen ved etablering av kafedrift i Vertshuset under sak 30/15 den 13.11.15. Følgende ble vedtatt:

"Kontrollutvalget ber om en gjennomgang av saksbehandling og økonomi knyttet til etablering av ny drift i Vertshuset. Kommunestyrets vedtak og forutsetninger legges til grunn. Resterende revisjonsressurser for 2015, 35 timer, benyttes. Rapport behandles i kontrollutvalgets første møte i 2016."

For kontrollutvalget var det, i tillegg til økonomi, viktig å få avklaring på om daværende rådmann hadde brutt habilitetsbestemmelser ut over det utvalget var kjent med og protokollerte i møtet 13.11.15. Dette gjaldt administrativt vedtak i forbindelse med tildeling av skjenkebevilling til driver av Vertshuset, daværende rådmannens ektefelle, med ham selv som hennes stedfortreder.

Revisjon Midt-Norge IKS har gjennomført undersøkelsen og fremlagt resultatet i rapport oversendt Konsek 14.2.16.

Om rapporten

Revisjonen har innledningsvis tatt forbehold om at beskrivelser kan være upresise som følge av ulike oppfatninger blant de som har gitt tilbakemeldinger. Det er også opplyst at tidligere ordfører ikke ønsket å gi tilbakemelding på rapporten, men kun på prosess rundt etablering av arbeidstreningsplasser/kafedrift i Tydal, slik det fremgår av vedlegg 2 til rapporten.

I tråd med bestillingen omhandler rapporten følgende 2 forhold:

1. Saksbehandling ved kommunens involvering ved etableringen: Er sentrale saksbehandlingsregler fulgt?
2. Redegjørelse for økonomien: Forholdet mellom kommunestyrets vedtak i sak 36/15 og påløpte utgifter.

Rapporten inneholder oversikt over vedtak som er fattet, beskrivelser av hvordan enkeltpersoner har oppfattet prosesser og revisors vurderinger. Rapporten inneholder ikke egne avsnitt med konklusjoner eller anbefalinger, men revisor har i kapittel 1.3 og 2.3 *Revisors vurderinger*, klare synspunkter i forhold til både administrativ og politisk behandling, og oppfølging.

Saksbehandlingen

Revisjonen har pekt på viktigheten av at all saksbehandling skjer på en forsvarlig, skriftlig og etterprøvbart måte. Revisor er klar på at dette på flere områder ikke har vært tilfellet. Kort nevnes:

- Valg av leietaker (ektefellen til daværende rådmann) til vertshuset burde vært politisk behandlet og prosessen burde vært begrunnet og bedre dokumentert.
- Svak politisk styring etter at etablering av drift av vertshuset ble et "politisk prosjekt". Hele administrasjonen var inhabile til å fatte beslutninger i prosessen.
- Politisk vedtak om å tilby arbeidstreningsplasser/tilrettelagte arbeidsplasser ble fattet på av at NAV hadde orientert formannskapet om at privat drift i vertshuset ikke kunne basere seg på arbeidskraft/tiltaks plasser lønnet av NAV.
- Uklare og delvis muntlige avtaler mellom kommunen og driver. Rådmannens involvering i oppfølging av noen avtaler mener revisjonen har vært et grovt habilitetsmessig overtramp.
- Brudd på habilitetsregler i sak om skjenkebevilling Vertshuset.

Økonomien

Revisjonen har i rapporten referert kommunestyrets vedtak i sak 36/15 og 89/15 hvor de økonomiske rammer for prosjektet er vedtatt. Rammen ble i sak 89/15, den 17.12.15, økt fra kr 100.000 til kr 500.000. På dette tidspunktet var det bokført kr 345.229 på prosjektet.

Det er dokumentert at administrasjonen og formannskapet kjente til overskridelser i lang tid før budsjettendringer ble foretatt.

Revisjonen påpeker at flere i administrasjonen var svært kritiske til at første vedtatte ramme på kr 100.000 ble overskredet uten forutgående politisk behandling. Slik det fremkommer i rapporten mener rådmannen at han var habil til å gjennomføre politiske vedtak selv om det ikke var budsjettmessig dekning. Revisjonen deler ikke denne oppfatningen.

Kontrollutvalgssekretariatets vurdering

Revisjonen har, innenfor de rammer tildelt av kontrollutvalget, gjennomført en begrenset undersøkelse rettet mot ivaretagelse av saksbehandlingsregler og økonomien i prosjektet. Den baserer seg derfor først og fremst på informasjon fra tidligere rådmann og øvrige ansatte. Rapporten gir derfor i begrenset grad informasjon om hvordan behandlingen i formannskapet har vært.

Rapporten viser at det har vært store utfordringer knyttet til økonomi, administrative og politiske prosesser ved etableringen av driften ved Vertshuset.

Sekretariatet mener tidligere rådmann har begått klare brudd på forvaltningslovens habilitetsbestemmelser, og fattet beslutninger i prosessen på tross av at hans ektefelle var part i saken med økonomisk fordel av beslutningene. Dette har også vært sterkt medvirkende til konflikter i administrasjonen. Rapporten viser etter sekretariatets vurdering at han har utøvd press overfor ansatte for å få gjennomført uklare eller muntlige avtaler som kan ha vært til gunst for ektefellens virksomhet. Dette er sterkt kritikkverdige. Kritikkverdige er også klare brudd på habilitetsbestemmelser ved tildeling av skjenkebevilling til rådmannens ektefelle med rådmannen selv som stedfortreder.

Tildelingen av leietaker/driver av Vertshuset gjennom notat signert av tidligere ordfører er utførlig behandlet i rapporten. Sekretariatet støtter fullt ut revisjonens vurderinger om at valget er for dårlig begrunnet, dokumentert og at tildelingen ikke er gjort på en tillitsvekkende måte.

De betydelige økonomiske overskridelsene i forhold til opprinnelige rammer er korrigert gjennom tilleggsbevillinger i ettertid. En femdobling av rammen tyder på manglende oversikt over tilstand til både lokaler og utstyr. Manglende avklaringer/forståelse for hvilke kostnader som skulle belastes prosjektet synliggjøres også i rapporten. Dette er forhold som må vies langt større oppmerksomhet ved fremtidige prosjekt. Som tidligere påpekt er det ikke innhentet uttalelser fra formannskapets medlemmer, men det er på det rene at formannskapet ikke har hatt noen tydelig ledelse av prosjektet, og at rådmannen har vært sterkt involvert i beslutninger på tross av egen inhabilitet.

Med bakgrunn i forholdene som er tatt opp i rapporten mener sekretariatet at det er grunnlag for klar kritikk av daværende rådmanns og formannskapets håndtering av etableringen av ny drift i Vertshuset.

Selv om rapporten omhandler et begrenset område berører den habilitet og viktige momenter å ta hensyn til ved planlegging og gjennomføring av prosjekt. Rapporten bør derfor brukes i det videre arbeid og i læringsøyemed både administrativt og politisk.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

På bakgrunn av rapporten og vurderingene kontrollutvalgssekretariatet har gjort konkluderer vi med at håndteringen av etablering av ny drift ved Vertshuset ikke har vært god. Dette gjelder rådmannens rolle og involvering, samt den politiske oppfølgingen etter at formannskapet vedtok at dette ble et politisk prosjekt som formannskapet og ordfører skulle drive.

